

AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING ZAMONAVIY TA'LIMDAGI ROLI

Farg'ona davlat universiteti, rus tili metodikasi o'qituvchisi

Mizaakbarov Dilshod Dovlatboyevich

Farg'ona davlat universiteti, chet tillari fakulteti, filologiya va tillarni o'qitish:

ingliz tili yo'nalishi 1-bosqich talabasi

Soliyeva Nozimaxon Foziljon qizi

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy dunyoda axborot texnologiyalari va informatika fanining o'rni hamda ular hayotning turli sohalarida qanday ahamiyat kasb etayotgani yoritilgan. Ta'lim, tibbiyot, iqtisodiyot, davlat boshqaruvi kabi yo'nalishlarda informatikaning amaliy qo'llanilishi, AT vositalarining inson faoliyatiga ijobiy ta'siri hamda ularning xavfsizlik bilan bog'liq muammolari muhokama qilingan. Maqolada informatika fanining raqamli davrdagi strategik ahamiyati haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: informatika, axborot texnologiyalari, raqamli dunyo, sun'iy intellekt, ta'limda AT, tibbiy informatika, kiberxavfsizlik, algoritmik tafakkur, elektron hukumat, texnologik savodxonlik

Zamonaviy dunyoda axborot texnologiyalari (AT) hayotning barcha sohalarida muhim ahamiyat kasb etmoqda

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyotining ajralmas qismi sifatida axborot texnologiyalari (AT) tobora keng ko'lamda qo'llanilmoqda. AT faqatgina kompyuter va internet bilan cheklanib qolmay, balki iqtisodiyot, tibbiyot, ta'lim, qishloq xo'jaligi, transport, xizmat ko'rsatish sohasi va hatto kundalik turmush tarzimizgacha o'z ta'sirini ko'rsatmoqda. Shu boisdan, bu texnologiyalarni to'g'ri yo'lga qo'yish, ularni har bir jabhada samarali qo'llash har bir jamiyat uchun dolzarb masalaga aylanmoqda. Avvalo, ta'lim sohasida ATning o'rni beqiyos. Masofaviy ta'lim, onlayn kurslar, interaktiv darsliklar, virtual laboratoriyalar talabalarga bilim olishda yangicha imkoniyatlar yaratmoqda. Ayniqsa, pandemiya davrida AT yordamida ta'lim jarayoni to'xtab qolmasdan davom etgani bu texnologiyalar hayotimizda qanchalik muhim o'rin tutishini yaqqol ko'rsatdi.

Tibbiyotda esa AT orqali tashxis qo'yish, davolash jarayonlarini avtomatlashtirish, bemorlar haqidagi ma'lumotlarni saqlash va tezkor tahlil qilish imkoniyatlari kengaymoqda. Sun'iy intellekt asosida ishlovchi tizimlar ayrim kasalliklarni dastlabki bosqichdanoq aniqlashda shifokorlarga katta yordam bermoqda. Iqtisodiyot va biznesda AT vositalari ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, resurslardan oqilona foydalanishga zamin yaratadi. Elektron tijorat, moliyaviy

texnologiyalar (fintech), raqamli to'lov tizimlari bugungi global bozorning ajralmas bo'lagiga aylangan.

Shuningdek, davlat boshqaruvida ham AT keng joriy etilmoqda. Elektron hukumat tizimi orqali fuqarolarga ko'rsatiladigan xizmatlar soddalashtirilmoqda, shaffoflik va tezkorlik ta'minlanmoqda. Bu esa jamiyatda ishonch va qulaylik muhitini yaratadi.

Axborot texnologiyalarining salbiy jihatlari ham mavjud — kibertahdidlar, shaxsiy ma'lumotlarning xavfsizligi, internetga qaramlik va yolg'on axborotlar tarqalishi kabilar. Biroq bu muammolarni hal qilish yo'llari ham AT yordamida topilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, axborot texnologiyalari zamonaviy dunyoning rivojlanish motoriga aylangan. Ularni to'g'ri yo'naltirish, samarali va xavfsiz foydalanish har bir inson va jamiyat oldida turgan muhim vazifadir. Kelajakda AT yanada kengayib, inson salohiyatini yanada yuksaltirishga xizmat qilishi shubhasiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Abdurahmonov K. R., Karimov T. I. Informatika va axborot texnologiyalari. – T.: “Fan va texnologiya”, 2020.
3. To'xtasinov M. A. Axborot texnologiyalarining zamonaviy yo'nalishlari. – T.: Iqtisodiyot, 2022.
4. Qodirov A. Raqamli transformatsiya va uning ijtimoiy hayotga ta'siri. // “Innovatsion rivojlanish” jurnali, 2023, №2.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining “Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risidagi farmoni. – 2020 yil 5-oktabr.
6. Stallings W. Computer Organization and Architecture. – Pearson Education, 2021.
7. Laudon K.C., Laudon J.P. Management Information Systems: Managing the Digital Firm. – Pearson, 2020.
8. ACM Digital Library – www.dl.acm.org
9. UNESCO. ICT in Education: A Critical Analysis. – 2021.
10. World Economic Forum. The Future of Jobs Report 2023. – www.weforum.org